" जलस्रोत कृषि, शिक्षा, पर्यटन, सांस्कृति र पुर्वाधार, आत्मनिर्भर, समुन्नत र समृद्ध तादी निर्माणको आधार "

सोच :

आगामी ५ वर्षभित्र आत्मनिर्भर, समुन्नत र समृद्ध तादीको आधार खडा गर्ने ।

लक्ष्य :

जलश्रोतको अधिकतम उपयोग, कृषिमा आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण, पर्यटन प्रवर्द्धन, सँस्कृति सम्वर्द्धन तथा संरक्षण र पूर्वाधारको विकास मार्फत तादी गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर समुन्नत र समृद्ध बनाउने ।

उद्देश्य :

आगामी आ.ब. २०७४/०७५ को बजेटका निम्न उद्देश्यहरु रहेका छन् ।

(क) तादीवासी जनतालाई आत्मनिर्भर वनाउने ,

(ख) जलश्रोतको भरपुर उपयोग गरी सबै खेतियोग्य जमीनमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने ।

(ग) कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्ने ।

(घ) पर्यटन प्रवर्द्धन मार्फत रोजगारी तथा स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने ।

(ङ) गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा सबै तादीवासीको सहज पहुँच पुऱ्याउने ।

(च) पूर्वाधार निर्माणमा दिगोपना सनिश्चित गर्ने ।

(छ) सबै तादीवासीलाई सहज सडक यातायात सुविधा उपलब्ध गराउने ।

बजेट तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरु

- नेपालको संबिधानले परिलक्षित गरेका निर्देशक सिद्धान्त नीतिहरु ।
- चौधौ योजना २०७३/०७४-०७५/०७६ले निर्धारण गरेका उद्देश्य र प्राथमिकताहरु ।
- दिगो बिकास लक्ष्यले निर्धारण गरेका क्षेत्रहरु ।

- नेपाल सरकार संघीय मामीला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालयले जारी गरेको, स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन-२०७४ ।
- नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयले जारी गरेको स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन, आर्थिक ब्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ ।
- संघीय मामीला तथा स्थानीय बिकास मन्त्रालयबाट समय समयमा प्राप्त मार्गदर्शन ।
- वडा समितिबाट बजेट तर्जुमा समिति हुदै सहभागिता मुलक योजना तर्जुमा प्रकयाद्धारा प्राथमिकीकरण सहित प्राप्त आयोजना तथा सुझाब ।

आगामी आर्थिक बर्ष २०७४/०७५ को बजेट तर्जुमा गर्दा देहायका क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिइएको छ ।

१.रोजगारमुखी समाबेसी आर्थिक बिकास ।

२.पिछडिएको जाति समुदाय तथा भौगोलिक क्षेत्रको उत्थान र बिकासको लागि बिशेष कार्यक्रम ।

३.भौतिक पूर्बाधारको बिकास ।

४.कृषि क्षेत्रको आन्युनिकीकरण, ब्यवसायिकरण र बजारीकरण ।

५.शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका सामाजिक बिकासका क्षेत्रमा सबैको सहज पहुच ।

६.सार्बजनिक सेवा प्रबाहमा सुधार गरी सुशासन कायम ।

७.बिपत ब्यबस्थापन र वातावरण संरक्षण ।

८.खेतीयोग्य जमीनमा पूर्णरुपमा सिंचाई ।

गाँउपालिकाको योजना तर्जुमा गर्दा देहाय अनुसारका क्षेत्रगत नीतिहरु तर्जुमा गरिएको छ ।

आर्थिक बिकास सम्बन्धी नीतिहरु

- प्रचुर संभावना भएको जलश्रोतको अधिकतम उपयोग गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको सबै खेतीयोग्य जमीनमा सिंचाई सुबिधा उपलब्ध गराईनेछ ।
- खेतीयोग्य जमिन बाझो राख्ने प्रबृतिलाई निरुत्साहित गरी भू-वनोट अनुसारको खेती लगाउन आबश्यक परामर्श र प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशु सम्बन्धी प्राबिधिक परामर्श उपलब्ध गराउन एक वार्ड एक प्राबिधिकको नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पशुपालन ब्यवसायलाई ब्यवसायिक बनाउन पशुबिकासका बिबिध कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, ब्यवसायिकरण र बजारीकरण गरी यस क्षेत्रका जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याइनेछ ।

- यस क्षेत्रमा व्यापकमात्रमा हुने आलु उत्पादनलाई मध्यनजर गर्दै छिमेकी गाउँपालिकाहरुसगको सहकार्यमा शितभण्डार स्थापना गरिनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रको बिकास र प्रबद्धन गर्न बागमारा क्षेत्रलाई बिशेष क्षेत्रको रुपमा बिकास गरिनेछ भने अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको खोजी र बिकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका संभाबित बस्तीहरुमा होमस्टे संचालनमा ल्याइने छ ।
- सहकारी क्षेत्रको प्रबर्द्धनलाई जोड दिदै सहकारी नियमनलाई प्रभाबकारी बनाइने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका बित्तीय संस्थाहरुलाई बिपन्न र पिछडीएको समुदायमा परिचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

सामाजिक बिकास

- सबैका लागि गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिइनेछ ।
- सामुदायिक बिद्यायलको शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रतिस्पर्धात्मक बनाइने छ ।
- खरानीटारमा संचालित प्राबिधिक शिक्षालाई थप गुणस्तरीय बनाई थप बिषयहरुको अध्ययन गराइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रका सबै बस्ती र टोलहरुमा स्वच्छ र सफा पिउने पानी उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका बजर क्षेत्रमा समुदायमा आधारित सरसफाई कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभीत्र रहेका बिबिध सास्कृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण र सम्बर्धन गरिनेछ ।
- तामाङ जातिहरुको भेषभुषा र सस्कृतिको संरक्षण गर्न (यस गा.पा.वडा नं.४) बागमारामा तामाङ संग्राहालय स्थापना गर्न आबश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइने छ ।

खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका खेलाडीहरुको प्रतिभा प्रस्फुटन गराउन बिबिध खेलकुद प्रतियोगिता आयोजनागर्न आबश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका युवाहरुलाई सक्रिय र सिर्जनशिल बनाउन क्लबहरु मार्फत युवाहरुको क्षमता बिकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

लैगिंक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

- मानब बेचबिखन, घरेलु हिंसा लगायत सबै किसिमका हिंसा अन्त्यका लागि बिभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- महिलाहरुको सशक्तिकरण र क्षमता बिकासको लागि बिबिध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- "महिलासँग उपाध्यक्ष" कार्यक्रम अन्तर्गत महिलाहरुको सिप बिकास र आयआर्जन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिलाहरुहरुको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याउन स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- संबिधानमा व्यवस्था भएका हक अधिकारलाई लक्षित बर्ग माभ्क सूसुचित गर्न बिबिध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- निणर्य प्रक्रिया र आयोजनाहरुको कार्यान्वयनको क्षेत्रमा महिलाको सहभागिता सुनिश्चि गर्दै गाउँपालिकामा लैङ्गिक रणनीति तयार गरी लैङ्गिक बिभेदलाई कम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- दलित जनजाति र एकल महिलाहरुको सशक्तिकरण तथा स्वरोजगारमूलक क्रियाकलापहरु प्रबर्द्धन गरी आत्मनिर्भर बनाउन जोड दिइनेछ ।
- जनस्वास्थ्यलाई अत्याबश्यक आधारभूत तथा मौलिक अधिकारको रुपमा स्थापीत गर्दै स्वास्थ्यमा सर्बसाधारणको पहुँच सहज तुल्याउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य सस्थाहरुको भौतिक पूर्वाधार बिकास तथा स्तरबृद्धि गर्दै स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रबाह गर्ने सेवालाई समयानुकुल गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- अधिकांश ग्रामीण महिलाहरु प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याबाट ग्रसित रहेको तथ्यलाई ध्यानमा राखी सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको समन्वयमा बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- खरानीटारमा रहेको प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई आधुनिक प्रबिधिमैत्री बनाई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुच कायम गरिनेछ ।
- तादी गाउपालिकालाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता गाउपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- गाउघर क्लिनिक कार्यक्रमलाई प्रभाबकारी रुपमा संचालन गरिनेछ ।
- "जेष्ठ नागरिकसग अध्यक्ष" कार्यक्रम संचालन गरी जेष्ठनागरिकहरुको घरमै स्वास्थ्य परिक्षण गरी स्वास्थ्य परामर्श प्रदान गरिने छ ।
- बालमैत्री गाउँपालिका निर्माण गर्न बालबालिकाको स्थितिपत्र/प्रोफायल तयार गरी सोका आधारमा बालमैत्री रणनैतिक योजना तर्जुमा गर्ने र बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धती अबलम्बनका लागि सरोकारवलाहरु बीचको साझेदारी र सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- बाल स्वास्थ्य र पोषण सम्बन्धी कार्यहरुलाई अभिवृद्धि गर्न लक्षित कार्यक्रम संचालनमा जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रमा अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको खण्डिकृत बिवरण तयार गरी आबश्यकता मुखी लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अपांगता भएका ब्यक्तिहरुको लागि आयआर्जन र सशक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- आदीबासी जनजातिहरुको परम्परागत सीप तथा पेशालाई आधुनिकीकरण गर्दै नयाँ सीप तथा रोजगारमुखि कार्यक्रम संचालन गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- दलित तथा आदिबासी जनजाति समुदायबाट प्राबिधिक शिक्षामा उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि छात्रबृत्ति उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाँउपालिका क्षेत्रभित्र रहेका दलितहरुको खण्डिकृत तथ्यांक (प्रोफायलत) तयार गरी सोही बमोजिम लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- समाजमा रहेको छुवाछुत र सामाजिक बिभेद उन्मुलनका लागि आबश्यक पहल गरिनेछ ।
-

पूर्बाधार बिकास

- यस गाउँपालिका भित्र पूर्बाधार निर्माणमा दिगोपना सुनिश्चित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण भएका र अब निर्माण गर्ने सबै सडकमा नाली निर्माणलाई अनिबार्य गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै खेतीयोग्य जमीनमा पूर्णरुपमा सिंचाई सुबिधा उपलब्ध गराउन प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने सबै भवनहरुलाई सुरक्षित बनाउन मापदण्ड बनाई नक्सापासलाई अनिबार्य गराइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बजार क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न व्यवस्थित शहरी बिकास नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका बजार केन्द्रहरुमा समुदायको लागत सहभागितामा सौर्य सडक बत्ती जडान गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सबै बडाहरुमा इन्टरनेट सुबिधा उपलब्ध गराइनेछ र यस तादी गाउपालिकाको सेवा प्रबाह प्रणालीलाई प्रबिधिमैत्री बनाइने छ ।

वातावरण तथा बिपद ब्यवस्थापन

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबै सामुदायिक वनको संरक्षण गरिनेछ ।
- बर्षातको समयमा हुने बाढी पहिरो भूक्षय जस्ता प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण गर्न दिगो भू-संरक्षण नीति अबलम्वन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका परम्परागत कुवा, पधेरा, धारा लगायतका पानीका श्रोतहरुको बिशेष संरक्षण गर्ने नीति अबलम्वन गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षणको लागि बिबिध सचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै जलबायु परिबर्तन अनुकुलन क्षमता बढाउन बिभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र आइपर्न सक्ने संभावित बिपदको व्यवस्थापनको लागि बिपद व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिनेछ ।
- कतिपय भूकम्पपिडितले अझैपनि राहात रकम पाउन नसकेको अबस्था देखिएको हुँदा वास्तबिक भूकम्प पिडितलाई राहात रकम यशाशिघ्र उपलब्ध गराउन आबश्यक पहल गरिनेछ ।

सस्थागत बिकास, सेवा प्रबाह र सुशासन

- गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई छिटो र छरितो बनाइने छ । सार्बजनिक सेवा प्रबाहलाई आधुनिक प्रबिधियुक्त बनाई नागरिक मैत्री सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको सुरक्षा व्यवस्थालाई प्रभाबकारी बनाउन ईलाका प्रशासन कार्यालय र इलाका प्रहरी कार्यालयसग समन्वय गरी निगरानी ब्यवस्थालाई प्रभाबकारी बनाइनेछ ।
- जन्म, मृत्यु, बिबाह, बसाई सराई र सम्बन्ध बिच्छेद दर्ता प्रक्रियालाई सफ्टवेयर प्रणालीमाआबद्ध गरी अभिलेखलाई ब्यवस्थित गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने बर्गहरु (जेष्ठ नागरिक/दलित जेष्ठ नागरिक/बिधवा/एकल महिला/अपांग/दलित बालबालिका)को अभिलेख सफ्टवेयर प्रणालीमा आबद्ध गरी ब्यवस्थित गरिनेछ ।
- यस तादी गाउँपालिकालाई सुशान मैत्री बनाउन सबै कारबाहीहरुमा पारदर्शिता कायम गरिनेछ । नागरिक बडापत्र, उजुरी पेटिका र गुनासो सुन्ने प्रभाबकारी संयन्त्रको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिका द्वारा संचालित सबै योजना तथा कार्यक्रममा ब्यापक रुपमा जनसहभागिता परिचालन गरिनेछ । बढी भन्दा बढी जनसहभागिता जुट्ने योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

अनुसूचि-१

(दफा २ संग सम्वन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम

संञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम

क.सं.	अनुदान संख्या	शीर्षकको नाम	चालु खर्च	पूँजिगतखर्च	वित्तियव्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		गाउँकार्यपालिका	२१४५०	६५८६८		८७३१८
२		वडा समिति	६६००	४२०००		४८६००
३		बिषयगत शाखा सशर्त अनुदान	०	७९२८४		७९२८४
४		ऋणको सावा ब्याज भुक्तानी	०	०		०
५		लगानी (शेयर/ऋण)	०	०		०

रु. हजारमा

क) आ.ब.०७४/०७५ को लागि अनुमानित आय			
क्र.स.	आर्य शिर्षक	अनुमानित आय	कैफियत
१	आन्तरिक आय	३५३५०००।००	
२	बित्तीय समानीकरण अनुदान	१३२३८३०००।००	
३	सर्शत अनुदान	७९२८४०००।००	
	जम्मा	२१५२०२०००।००	

क) आ.ब.०७४/०७५ को लागि अनुमानित आन्तरिक आय			
क्र.स.	आर्य शिर्षक	अनुमानित आय	कैफियत
१	सिफारिस दस्तुर (वडा कार्यालय समेतबाट)	३०००००।००	
२	मालपोत (भूमीकर)	१०००००।००	
३	ब्यवसार कर	२०००००।००	
४	बिज्ञापन कर	१००००।००	
५	घर बहाल कर	२००००।००	
६	बार्षिक सवारी कर	५०००।००	

७	बिद्युत रोयल्टी (स्थानीय बिद्युतगृहबाट प्राप्त हुने	१२००००००।००	
८	निकासी कर (राजश्व बाडफाड)	१२००००००।००	
९	रजिष्ट्रेशन शुल्कबाट प्राप्त आम्दानी (मालपोत कार्यालय)	५००००००।००	
	जम्मा	३५३५०००।००	

क) आ.ब.०७४/०७५ को लागि अनुमानित ब्यय

क्र.स.	ब्यय शिर्षक	अनुमानित ब्यय	कैफियत
१	चालु खर्च	२८०५००००।००	
२	पुंजीगत खर्च	१०७८६८०००।००	
३	सर्शत अनुदान	७९२८४०००।००	
	जम्मा	२१५२०२०००।००	

क्र.स.	खर्च शिर्षक	०७४/७५ को खर्च अनुमान
१	**चालु खर्च**	
१	**उपभोग खर्च**	
१.	पदाधिकारी बैठक भत्ता	१५००००० . ०००
२.	तलब	६०००००० . ०००
२.१	तलब कर्मचारी	६०००००० . ०००
३.	भत्ता	१४५००००. ०००
३.१	कर्मचारी भत्ता	५००००० . ०००

३.२	महंगी भत्ता	२५०००० . ०००
३.३	बैठक भत्ता	२००००० . ०००
३.४	पोशाक	२५०००० . ०००
३.५	अन्य भत्ता	२५०००० . ०००
४.	**कार्यालय संचालन र सेवा खर्च**	**११८००००० . ०००**
४.१	पानी तथा विजुली महशुल	१००००० . ०००
४.२	संचार महशुल	१००००० . ०००
४.३	छपाई खर्च (वडा समेतको छपाई)	१५००००० . ०००
४.४	कार्यालय सम्बन्धी खर्च (स्टेसनरी लगाएत)	१०००००० . ०००
४.५	भाडा	५००००० . ०००
४.६	अन्य भाडा	१५००००० . ०००
४.७	इन्धन तथा अन्य इन्धन	५००००० . ०००
४.८	वार्ड कार्यालयको प्रशानिक खर्च(प्रति वडा ११लाख को दर ले वार्ड समितिको बैठक भत्ता, वार्ड कर्मचारीको तलब, स्टेशनरी र अन्य बिबिध खर्च)	६६००००० . ०००
५.	**मर्मत तथा सम्भार**	**५००००० . ०००**
५.१	मर्मत तथा सम्भार	५००००० . ०००
६.	**कार्यक्रम खर्च**	**२३००००० . ०००**
६.१	पदाधिकारी क्षेमता बिकाश तालिम	५००००० . ०००
६.२	कर्मचारी क्षेमता बिकाश तालिम	५००००० . ०००
६.३	सीप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	३००००० . ०००
६.४	बिबिध कार्यक्रम खर्च (मेला महोत्सब, अभियान, घोसणा, सस्कृति संरक्षण र प्रबर्द्धन कार्यक्रम)	१०००००० . ०००
७.	**परामर्श तथा अन्य सेवा शुल्क**	**२०००००० . ०००**
७.१	परामर्श सेवा शुल्क	१०००००० . ०००

७.२	अन्य सेवा र शुल्क	१००००००.०००
८.	**अनुगमन मुल्याकन र भ्रमण खर्च**	१००००००.०००
८.१	अनुगमन मुल्याकन र भ्रमण खर्च	५०००००.०००
८.२	भ्रमण खर्च	५०००००.०००
९.	**विविध खर्च**	१५०००००.०००
९.१	सदस्यता शुल्क	५००००.०००
९.२	पुरस्कार	५००००.०००
९.३	आर्थिक साहायता	५०००००.०००
९.४	गाउँ सभा खर्च	१०००००.०००
९.५	अन्य बिबिध खर्च	८०००००.०००
	जम्मा चालु खर्च	**२८०५००००.०००**
२	**पूंजीगत खर्च तर्फ**	
क्र.स.	**खर्च शिर्षक**	**०७४/७५ को खर्च अनुमान**
२.१	जग्गा खरिद	०
२.२	भवन निर्माण/खरिद	७६०००००.००
२.३	फर्निचर	१५०००००.००
२.४	सवारी साधन	५०००००.००
२.५	मेशिनरी औजार	१००००००.००
२.६	सार्वजनिक निर्माण	९४२६८०००.००
२.७	पूँजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	३००००००.००
	जम्मा	**१०७८६८०००.००**